

מסורת הש"ס
עם הוספות

(א) מו"ק דף כה.; (ב) [נכרות נז. עירובין יט. חגיגה דף כז. סנהדרין לו.], (ג) כחוצות קרא.; (ד) [כחוצות קרא: ע"ש], (ה) [נעריך ערך מאמר האריך ציירוטי דהנהו שמי מיטות], (ו) [נכורות דף נה.], (ז) פסטים מז.; (ח) מנחות מד., (ט) ב"ק סו., (י) כתובות קיא.; (כ) יהושע יט מז.

סמל של חנוכה

הנהגות הב"ח

(א) גבי מי מודיעני על זאת אמר לו וכו' שכל הנוטל: (ב) שם דמיו מפיו זה ציט בריא [א] שלכן: (ג) רש"י ד"ה גילא ובריא ראשי: (ד) ד"ה אמללא וכו' מחורבנה הס"ד ואח"כ מ"ה יוחן רשע: (ה) תורה טראטריות י"מ צמי כל"ל ומי' וקרקסילאות נמחק וכו' מקומות מטופפות יטלום ללמוד וכו' [לשממה יהיו נמרה צימיו] וטראטריות וקרקסילאות דהכא רוצה לומר צמים י"ב עיין גשגש דף קג. ופ"ק דע"ז דף יט ע"ב:

סמל של חנוכה

גליון הש"ס

רש"י ד"ה זממו כו'. שנותנים בחוממה ש"ה אנקרה. שגשג דף נא ע"ב:

סמל של חנוכה

תורה אור השלם

(א) וְבֹלֶן לֹא הוֹרִישׁ אֶת יוֹשְׁבֵי קְטָרוֹן וְאֶת יוֹשְׁבֵי גִּהֲלֹל וַיִּשָּׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ וַיְהִי לָמָּס: (שופטים א, לו)

(ב) וְבֹלֶן עִם חֶרֶף נִפְשָׁן לְמוֹת וּנְפֹתְלִי עַל מְרוֹמֵי שָׁהָה: (שופטים ה, יח)

(ג) עמים הר יקראו שם יקבחו ויבחי צדק פי ישפע ימים ינקו וישפני ממוני חול: (דברים לג, יח)
(ד) כי ענה עיובה תתנה ואשקלון לשממה אשדוד בצעהרים יגרשוה ונקרון תעקר: [צנחנר ב, ד]

(ה) והסרתיו דמיו מפיו ושקציו מבין שניו ונשאר גם הוא לאלהינו והנה באסף ביהודה ונקרון כיבוסי: [זכריה מ, יז]

(ו) ויצא גבול בני דן מהם ועלו בני דן וילחמו עם לשם וילבדו אותה ויפו אותה לפי חרב ויהשו אותה וישובו בה ויקראו לשלש דן לשם דן אברהם: (יהושע יב, מז)
(ז) בן אדם יען אשר אברה צר על ירושלים הלא נשברה דלתות העמים נסבה אלי אמלאה החרבה: [יחזקאל ב, כ]

(ח) ויאמר יי לה שני גוים בבבבבב ושני לאמים ממוענד ופרדו ולאם מלאם יאמין ורב יעבד צעיר: [בראשית כה, כג]
(ט) והן רשע בל למד צדק בארץ גבחות ועול ובל יראה גאות יי: [ישעיה כו, יז]

דתיבבבני. כשתנרף כל המקומות ישמער לכן [כתובות קיב.]. והסירותיו דמיו מפיו. של עשו אלו ציט שלםס שהיו זורקים שם דמי וציהס וזכריה ט, יז. בית גליא. [גלי' לשון גוזה ע"ז מר.]. והיה באסף. לשון אלוף ולמוד. ועקרון. חרבה. אתמלא אני מן העיר ירושלים המרה [יחזקאל כו, כ]. רישא דקרא יען אמרה נור לירושלים האם וגו' אתמלא מן חורבנה של ירושלים ונור מאלוס היא [פסחים מב.]. ולאום מלאום יאמין. לא ישוו בגדולה כשזו קס זה טפל וכן הוא אומר [יחזקאל כו, ג] אמללה המרה לא נתמללה נור אלא מחורבנה של ירושלים [בראשית כה, כג]. כשעשו גבור יעקב חלש אין מלכות שניהם מתקיים יחד [פסחים שם]. בארץ נבוחות. ירושלים וצית המקדש. יעול. לשלול ולצח ולהשחית ישעיה כו, ק. מאויי רשע. עמלק הרשע. זממו אף תפק. מתשנמו אל תללים. ירובו בלה. כי יתגלו סלה ורטימיו פירשו זממו לשון רסן הזומם את פי הגמל ולשון משנה הוא. אל תפק. אל תוליא מלחיו [תהילים קכ, ט].

מגילה נקראת

פרק ראשון מגילה

ו.

רבינו חננאל

בי"ד ובט"ז משום דמספקא ליה ומקשינן והא טבריא ודאי מערי מבצר הוא דכתיב וערי מבצר הצדים צר וחמת רקת וכוננת וקי"ל דרקת זו טבריא אלא משום שימה חומתה כו'. טלייא פי' נערים. דמדליא כרקתא דנהרא פי' גבוהה כשפת הנהר:

סמל של חנוכה

הנהגות וצייונים

[א] עיין פרש"י, ובערוך ערך שרד פי' אוהבי תלמידי חכמים יושבי בבית המדרש של טבריא ופי' הערוך מבואר על פי מה דאמר הש"ס בחולין קלג ע"א אין שריד אלא ת"ח שנאמר ובשרידים אשר ה' קודא] (גליון): [ב] צ"ל וכו' (כת"י): [ג] [צ"ל רבא] (גליון) וכו"ה בבכ"י ובכל הדפוס, ועיין מהרש"א, טו"א, רש"ש, שפ"א (בתורה והא רבי) ומנחת יהודה: [ד] [צ"ל רבא] (גליון), (ועי' טו"א ובדק"ס): [ה] בע"י נוסף וגו': [ו] בבכ"י ובע"י ותצי: [ז] בבכ"י נוסף שזה פרוטה. (וכ"כ ברש"י ד"ה שם] ובתוס': [ח] בבכ"י ובע"י נוסף והא היא ל"ה ציפורי דעדיפא טובא (ותיבת "מילתא" ליתא): [ט] [צ"ל צור כך הגי' בע"י, ובערוך ערך אחד גרים שד פי' מגדל ששורים בו לפנים שדים פ"א מגדל שהוא מוחזק בשד] (גליון): [י] צ"ל ועקרון (יעב"ץ): [כ] בבכ"י הד"א והנוסח שם הוא כל המוציא לחלון ולכל אלה יפלים בלא דמים ותיבות "אינו מצליח" ליתא, והד"א עם ד"ה מי מודיעני והמשך פי' השאלה הוא. וכע"ז ברש"י שבע"י (ועי' מהרש"א): [ל] ברש"י שבע"י לבלום: [מ] צ"ל כירושלים (רש"ש): [נ] תיבות "רשע זה" נראה מיותר, וברש"י שבע"י ליתא: [ס] כ"ה בבכ"י ובע"י (והוא כינוי של גנאי, ע"י ע"ז מו ע"א, דק"ס):

סמל של חנוכה

ליקוטי רש"י

בינרת. שם מדינה בלרן ישראל גינוסר. פירות גינוסר מתוקין מאל [פסחים ה:]. ארץ ים לנרת ופירותיה מתוקין [עירובין ל.]. ששך. צלל בני דל"ת צ"ש ויהיה נא. נא. כי נח נפשיה דרבי זירא וכו'. רבי זילא היה מצבל וזה נולד וגדל בלרן ישראל והיינו דקאלמר ארץ שנער הרה וילדה ארץ צני גדלה שעשועיה ואהפי קרי ליה רבי זילא ורב זילא. אזי נא לה אמרה רקת. יכולה לומר כן רקת היא טעריא [מרק' כה:]. ארץ שנער. צלל וכו' לכן נקראת שנער שנערו שם כל ממי מצול [ס"א ממי מצול] [בראשית ו, יז]. עמים. של שצמי ישראל [דברים לג, יט]. חלון. מולעת שיואל מן היס אחד לשצעים שנה ולצועין דמיו חכלת ולכתמלה אינו נראה בכל ההר אלא חלון אחד ולמחר שהגשמים יורדין מתמללא כולו חלונות ונראה למורי שצ"י חלון (רלשון) משרעין כולן [סנהדרין

ואישתבח בוותי גרסי': רקתא דנהרא. שפת הנהר גציה מן הנהר אף ליפורי יושצת צראש ההר: כי שכיב איניש הכא. כשמת אלס גדול צצכל: ספדי ליה התם. צטצריא: ששך. צכל צמילוף ח"ת צ"ש: ושם לו ברקת. ילא לו שם צטצריא: וכי מסקי ארון. של מת מצכל לקוצרו צטצריא: אמרו הכי. הספדינן קורין צשווקיס צלשון הזה שילאו לקראת המת: אוהבי שרידים. אוהצי ישראל: יושבי רקת צאו וקבלו הרוגי עמק. ממי צכל העמוקה: ר' זירא עלה מצכל לארץ ישראל ומת שם צטצריא: [ארץ צבי. ארץ] ישראל: גידלה שעשועיה. של שנער. בטיבורה. צלמלעיתה: לא הוריש את יושבי קטרון. שצאה לחלקו ועצר על מה שאמר הקצ"ה לא תחיה כל נשמה (דברים כ) והניחן לגור שם ציניהם ולהעלות להם מס: ע"י מדותיו. על מזלו שנמדד לו מן השמים מדה שאינו חפץ צה: בולץ צריכין לך. כל אחיך יהו צריכין לך: ע"י ידי חלון. חלון עולה מן היס להרים ולצועין דמיו חכלת^[כ] ונמכר דמים יקרים: עמים הר יקראו. מכל השצטים יתקצלו להריך לקנות שפוי טמוני חול: שפוני זה חלון. שהוא דצר חסוצ ספון חסוצ צלשון צריימא: טרית. דג שקורין טונינ"א: זכויות לבנה. היואל מן החול כלאמר צילאות השצת (שצח טו:.) וחול של זכולן חסוצ משאר חולות וראוי לזכוכית לננה: מי מודיעני ע"ל זאת. לתת לי דמים: ^[כ] כל המוצא חלון ונוטלו צלא דמים אינו מלליח: שם יובחו ויבחי צדק. כאשר אסור גול צעולה^[כ] קך לא יגולו ממך כלום שאס יטול שזה פרוטה צלא דמים תתקלקל הצצעה והחול ולא יועיל כלום^[כ]:

שמובה
ראייתה. שהיו שם גנות ופרדסים:

דכל הנוטל (פרוטה) ממך בלא דמים אין מועיל.

דכמיצ שם יוצמו וצמי דלק וגזל לא מהני צוצח:

טראטריות
(ה) וקרקסילאות. י"מ צמי עצזת

כוכצס ומכנה אותן טרטאל' לשון חרפה וקרקסילאות רוצה לומר ציט הכסא צלשון ערצ וקסה לומר שאותן מקומות מטופפות יכול ללמוד שם תורה אלא ודאי לשממה יהא צמהרה צימינו ורוצה לומר צמים שמתאספים שם לוועד של עוצדי עצזת כוכצס:

(רבה^[כ]) חמת זו חמי גרר רקת זו טבריא כינרת זו גינוסר ולמה נקרא שמה רקת ^כ שאפילו ריקנין שבה מלאין מצות כרמון רבי ירמיה אמר רקת שמה ולמה נקרא שמה טבריא שיושבת בטבורה של ארץ ישראל (רבא^[כז]) אמר רקת שמה ולמה נקרא שמה טבריא שטובה ראייתה אמר זעירא קטרון זו ציפורי ולמה נקרא שמה ציפורי שיושבת בראש ההר כצפור וקטרון ציפורי היא והא קטרון בחלקו של זבולון הואי דכתיב ^כ זבולון לא הוריש את יושבי קטרון ואת יושבי גהלול וזבולון מתרעם על מדותיו והוה שנאמר ^כ זבולון עם חרף נפשו למות מה טעם משום דנפתלי על מרומי שדה אמר זבולון לפני הקב"ה רבונו של עולם לאחיי נתת להם שדות וכרמים ולי נתת הרים וגבעות לאחיי נתת להם ארצות ולי נתת ימים ונהרות אמר לו כולן צריכין לך ע"י חלון שנאמר ^[כג] עמים הר יקראו^[כד] ושפוני טמוני חול תניי^כ רב יוסף שפוני זה חלון טמוני זו טרית חול זו זכוית לבנה אמר לפניו רבונו של עולם מי מודיעני ^(ה) אמר לו ^ה שם יובחו ויבחי צדק סימן זה יהא לך כל הנוטל ממך" בלא דמים אינו מועיל בפרקמטיא שלו כלום ואי סלקא דעתך קטרון זו ציפורי אמאי מתרעם על מדותיו והא היא^כ ציפורי מילתא דעדיפא טובא וכי תימא דלית בה זבת חלב ודבש והאמר ריש לקיש לדידי ^א חזי לי זבת חלב ודבש דציפורי והוא ששה עשר מיל על ששה עשר מיל וכ"ת דלא נפישא ידידיה כדאחווה ^ז והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן לדידי חזי לי זבת חלב ודבש דכל ארעא דישראל והוא כמבי כובי עד אקרא דתולבקני עשרין וותרתן פרסי אורכא ופותיא שיתא פרסי אפ"ה שדות וכרמים עדיפא ליה דיקא נמי דכתיב ^כ ונפתלי על מרומי שדה ש"מ אמר רבי אבהו ^ח ועקרון תעקר זו קסרי בת אדום שהיא יושבת בין החולות והיא היתה יתד תקועה לישראל בימי יוונים וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום היו קורין אותה אחידת מגדל שיר^ט אמר רבי יוסי בר חנינא מאי דכתיב ^ח והסירותי דמיו מפיו ושקוציו מבין שיניו ונשאר גם הוא לאלהינו והסירותי דמיו מפיו זה בית ^(ב) במאי שלהן ושקוציו מבין שיניו זה בית גליא שלהן ונשאר גם הוא לאלהינו אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבאדום ^ח והיה כאלוף ביהודה ועקרון כיבוסי אלו ^ט טראטריות וקרקסיות שבאדום שעתידין שרי יהודה ללמד בהן תורה ברבים ^ט אמר רבי יצחק ^י לשם זו פמייס ^ח עקרון ^ז תעקר זו קסרי בת אדום שהיא היתה מטרופולין של מלכים איכא דאמרי דמרכי בה מלכי ואיכא דאמרי דמוקמי מינה מלכי קסרי וירושלים אם יאמר לך אדם חרבו שתיהן אל תאמן ישבו שתיהן אל תאמן חרבה קסרי וישבה ירושלים חרבה ירושלים וישבה קסרי תאמן שנאמר ^ט אמלאה החרבה ^י אם מליאה זו חרבה זו אם מליאה זו חרבה זו רב נחמן בר יצחק אמר מהכא ^ח ולאום מלאום יאמין ואמר רבי יצחק מאי דכתיב ^כ יוחן רשע בל למד צדק אמר יצחק לפני הקב"ה רבש"ע יוחן עשו אמר לו רשע הוא אמר לו בל למד צדק אמר לו ^כ בארץ נבוחות יעול אמר לו אם כן בל יראה גאות ה' ואמר רבי יצחק מאי דכתיב ^כ אל תתן ה' מאויי רשע זממו אל תפק יורמו סלה אמר יעקב לפני הקב"ה רבונו של עולם אל תתן לעשו הרשע תאות לבו זממו אל תפק זו גרממאי

טעצת צרול ° שנותנין צחוטמה של נאקה ונמשכת צו ומתוך חזקה אינה משתמרת כי אם צו: גרממאי

^[א] .צא. [לצוע הסכלת דמיו והוא כמין דג קטן ועולה אחת לשצעים שנה [שבת עד:]. עולה מן הארץ לפיכך שאינו עולה אלא אחת לע' שנה דמיו יקרין [מנחות מר. ועי'ש ברה"ש]. טרית. מין דגים קטנים מלוחים [ע"ז לה: ועי' רש"י ור"ן דנדרים נא:]. זבת חלב ודבש. חלב זכ מן העצים והדבש זכ מן הסמרים ומן החלטים [שמות יג, ה]. כמבי כובי עד אקרא

^[ב] .צא. [לצוע הסכלת דמיו והוא כמין דג קטן ועולה אחת לשצעים שנה [שבת עד:]. עולה מן הארץ לפיכך שאינו עולה אלא אחת לע' שנה דמיו יקרין [מנחות מר. ועי'ש ברה"ש]. טרית. מין דגים קטנים מלוחים [ע"ז לה: ועי' רש"י ור"ן דנדרים נא:]. זבת חלב ודבש. חלב זכ מן העצים והדבש זכ מן הסמרים ומן החלטים [שמות יג, ה]. כמבי כובי עד אקרא